

Fogalomtár

Legitimitás: törvényes rend

Modern kori fogalom a legitimitás, ami annyit jelent, hogy egy adott országban törvényes rend uralkodik, azaz jogszabályok szerint működik az államgépezet, s az állampolgárok véleménye tényezőnek számít. A legitimitáció – Szabó Miklós szerint – csakis rendszerre vonatkozhat. Tehát értelmetlen mondjuk egy párt legitimitációjáról beszélni.

A legitimált rendszer két legfontosabb kritériuma, hogy egyrészt az állampolgárban akkor is megvan az engedelmisségi készség, ha azt az állam nem tudja kikényszeríteni, másrészt a rendszernek – ha szabad helyzetben választanának – létezik alternatívája. A nemzeti legitimitáció kifejezi az ország alapvető érdekeit. Kiseb az ereje és a hatása a demokratikus legitimitációnak, mely esetben az állampolgárok-választotta komrányzatot azok is elfogadják, akik nem a hatalomra kerülő csoportra szavaztak. Franciaország vagy

A rendszerváltás szótárába tartozó fogalom, a legitimitáció tartalmának tisztázására kérte Szabó Miklós történészt, az SZDSZ országgyűlési képviselőjét a szegedi Liberális Klub és a Magyar Politikatudományi Társaság helyi csoportja. A beszélgetést görgető kérdéseket Kovács László, a JATE Politológiai Tanszékének oktatója és a hallgatóság fogalmazta meg.

az Amerikai Egyesült Államok forradalmi legitimitációval is rendelkezik.

A magyar történelem legitimitációs helyzeteit is számba vette Szabó Miklós. Az 1848-49-es, győztes szabadságharc legitimált rendet teremthetett volna. Az 1867-es kiegyezés az abban szerepet vállalók számára legitimált rendszert hozott, ám a társadalom nagyobb része változatlanul '48-at tekintette legitimitációs alapnak. A két világháború közötti Horty-rendszer nemzeti legitimitációval rendelkezett, mivel Trianon revízióját minden réteg nemzeti ügynek tekintette. A második világháború utáni rendszer

azért nem volt legitim, mert azt a köztársaságot rákényszerítették a társadalomra, nem fejlődhetett ki szabadon a létező, artikulálódott társadalmi akarat. Tehát a demokratikus legitimitáció nem azonosítható a demokratikus procedurákkal. A politikai modellnek ugyanis le kell képeznie a társadalom tagozódását, ki kell fejtenie a politikai akaratosokat, az ellenzéknek teret kell biztosítania.

A legitimált, illetve a konszolidált rendszer között lényeges a különbség. A konszolidált rendszerben az állampolgár engedelmissége addig áll fenn, amíg a rendszer ki tudja kényszeríteni azt, tovább-

bá megfelelő életszínvonalat biztosít. Tehát a konszolidált rend alapja: az érdek. A legitim rendé: az idea. Így a legitim rend áldozatokat is követelhet polgárától.

A mai magyarországi rendszer legitim – Szabó Miklós szerint. De nem azért, mert mondjuk szabad választások eredményeként jött létre ez a Parlament. Inkább azért, mert sajátos legitimitási aktus zajlott le: egy politikai alku, amivel az előző politikai rendszer vezetői – az életszínvonal romlásától, a csődtömegtől tartva – hallgatólagosan átadták a hatalmat a jelenlegi pártoknak. Ezen alku formális részének a '89-es kerekasztal-tárgyalásokat tekinthetjük. Ezt a hallgatólagos hatalomátadást a társadalom is elfogadta. Ugyanakkor azonban a jelenlegi pártokat és többpártrendszert nem fogadja el a társadalom, mert e pártokat nem az állampolgárok delegálták, hanem a másik oldal választotta magának. A demokratikus jogok és játékszabályok pedig azért nem oly jelentősek a társadalom számára, mert a korábbi „puha diktatúra” nem ad értéket fordítottjának, a demokráciának.

Újszászi

A rajzokat erre az alkalomra felkért zsűri bírálja el, a díjak átadására május 22-én a kiállítás megnyitásakor kerül sor.

Beküldési határidő: 1993. május 5.

Az alkotásokat a következő helyre kell küldeni:

Südi Zoltánné egészségnevelő, a szervezőbizottság titkára, 9200 Mosonmagyaróvár, Kórház u. 18.

Telefon: 98/15-122

A nemdohányzó világnap alkalmából ez évben az országos központi ünnepség május 22-én Mosonmagyaróváron kerül megrendezésre.

Az Egészséges Nemzedékért Alapítvány, Győr-Moson-Sopron megye önkormányzata, Mosonmagyaróvár város polgármesteri hivatala, továbbá a mosonmagyaróvári Karolina Kórház felhívással fordul az ország valamennyi tanulójához

Gyermekrajz-pályázat

különböző képzőművészeti alkotások készítésére, melyek a dohányzás károsító hatásáról, a környezet szennyezéséről, a leszoktatás módjáról, a ráskórak megelőzéséről stb. szólnak.

A művek készülhetnek bármilyen technikával. A rajzok, festmények

max. A/3-as méretben szerepelhetnek.

A művek hátoldalára írják rá a nevet, életkort, lakcímet, az iskola nevét és címét.

Egy tanuló több alkotást is beküldhet, a rajzokat, képeket – amennyiben mód van rá – paszpártúrázva kell beküldeni.

Sztrájkosan karcsú menetrend

Hol jársz, l-es villamos?

(Folytatás az 1. oldalról.)

A követési időköz itt minálisan növekedne, mindössze egy perccel, s a megállóhelyeken várakozó tömeg egy perc alatti gyarapodását bőven elszállíthatják a nagy befogadóképességű új trolibuszok, tájékoztatta lapunkat Nagy Péter, a forgalmi osztály helyettes vezetője. Azt is elmondta, hogy a változtatásokat megállóhelyi megfigyelések előzték meg. E felmérések nyilvánvalóvá tették, hogy a csúcsidőszakok menetrendjébe nemigen lehet belenyúlani. Az sem okos dolog azonban, hogy egy 170 férőhe-

lyes villamos estefelé már csak tucatnyi embert fuvaroz. Az l-es vonalán 18 órától és vasárnaponként 15 percre tágul a követési idő. Karcsúsodik tehát a forgalomban részt vevő járművek száma, mondhatni legeszebb sztrájkos pillanatainkat idézheti majd a várakozás.

Az SZKV teljes forgalmi rendjét érintik a változások. A mozgásban tartott férőhelyek összege 12,7 százalékkal csökken. Az új menetrend május 1-jétől érvényes, az ezt megelőző napokban minden részletről tájékoztatjuk olvasóinkat.

Ó. J.

A Somogyi Könyvtár fiókhálózatának része a Hangos Könyvtár, amely a Stefánia 2. szám alatt található. Kevesen tudják, hogy az ország egyetlen „kazetta-könyvtára”, amely saját fölvételekkel is folyamatosan gyarapítja gyűjteményét. Most 10 ezer hangkasszettából és 1400 lemezből választhatnak a beíratkozottak. A könyvtár – éppen tekintélyes hanganyagának köszönhetően – a gyengénlátók igényeit is ki tudja elégíteni (számukra külön klubfoglalkozásokat is szerveznek), de azok az iskolások sem távoznak üres kézzel, akik kötelező olvasmányok fölvételeit keresik.

Az eddigi szerepkörök mellé nemrég egy új is került. Szóts Katalin, a könyvtár vezetője a kététenként működő Társalgási klubról beszélt, amelynek látogatói angol és német nyelven beszélgetnek, alap- és középfokú szinten. Az angol nyelvű foglalkozásokat

Angolul és németül - ingyen...

két amerikai, de jelenleg városunkban élő és dolgozó tanár, Dean Marshall, és Lawrence Nash vezeti. A „német órákon” dr. Szőnyi Ferencné könyvtáros a nyelvklausz.

És ami legvonzóbb: a klubfoglalkozásokon ingyenesen vehet részt minden érdeklődő. A tanárok sem tartanak igényt díjazásra, úgy vélekednek, nekik sem árt egy kis nyelvgyakorlás. Elsősorban középiskolásokot, illetve náluk idősebbeket várnak, akik alap- és középfokon szívesen elbeszélgetnének e két világnyelven.

A következő foglalkozás április 23-án, pénteken 17 órakor kezdődik, s a további alkalmakra kététenként kerül sor.

Ny. P.

Borkút készül Szekszárdon

Borkutat terveznek építeni Szekszárd főterén, a műemlék vármegyeháza kertjében a hagyományos szüreti napok idejére. A képzőművészeti alkotás egy korintosi oszlop, amelyen az oszlopfő szőlőbokrot ábrázol, rajta hordó, azon pedig Dionizosz-figura és egy nőalak ül, egymással szemben. A borkútból – a vendégek kívánságára – vörös vagy fehér bor csordogál majd a poharakba. A nemes italt a vármegyeháza és a kert alatt húzódó hatalmas borpince kezelői juttatják föl vékony krómácel-csővön Dionizosz hordójába.

Kárpótol Csehország?

Dicsérgetik jó nevű politológusok Csehországot, amiért ily könnyedén képes volt arra, hogy Trianonban szerzett jogairól Szlovákia javára – saját európai útja érdekében! – lemondjon. A könnyed gesztus úgy is értelmezhető, hogy kiugrásával Csehország ránk – Szlovákiára és Magyarországra – hagyta az összes gubancot, Bössel együtt.

Prága trappol Nyugat felé, mint maci a mézesbördönhöz. Most épp az a hír színezi a nemzetközi újdonságokat, hogy Csehország kárpótolni fogja a kiteleptett szudétanémeteket. Mindekképp ügyes. Ugyanis minden kiteleptett német család tudja ma is, hogy milyen utca hány szám alatt van egykori háza, és ki lakik benne. Egyszerűbb kárpótlás címén végre megvásárolni tőlük, mint be-

várni, amíg szép lassan viszszaköltöznek. Propagandának se rossz világszerte terjeszteni, hogy a Hradcsin demokratái jóváteszik a történelem igazságtalanságait.

Már amikor ez jót tesz nekik!

Milyen tanulságos azonban, hogy a Szlovákiából – lánykori nevén: Csehszlovákiából – Magyarországra és Csehországba kiteleptett magyarok kárpótlása szóba se került eddig. Magyarország föl sem vetette ezt a cseh és szlovák szövetségből kiszakadó Csehországnak, s miközben lihegve, a célszlagot átvágva elsőként ismerte el az új Szlovákiát, nem tette föl a kérdést, hogy mi lesz a kirabolt és elűzött magyarok kárpótlásával?

Holott máig rendezetlen ez a számla anyagilag, politikailag egyaránt.

Zeleni Miklós

Matiné a Vadasparkról

Határozatot hoztak az újszegedi építési tilalmak ügyében

(Folytatás az 1. oldalról.)

elsősorban ügyrendi kérdések miatt. Balogh képviselő hibázta az apparátust is a késlekedés miatt, s szorgalmazta, hogy járjanak az ügy végére. Dr. Lippai azzal válaszolt, hogy nem valótlanságokat tartalmazó sajtótájékoztatókat kell tartani, hanem világos, egyértelmű javaslatokat tenni.

A képviselők pro és kontra hozakodtak elő érveikkel, véleményükkel, míg nem végül megszavazták, hogy nem írnak ki országos pályázatot, hanem a jelenlegi bírálják el. Ehhez azonban pótlólagos információkra van szükségük a képviselőknek és 11 óra 37 perckor abban egyeztek meg, hogy délután folytatják. Így is lőn.

Fél háromkor újra a Vadaspark volt a téma. A pályázatok elbírálásáról szavaztak. A három jelölt közül a mostani direktor elsőpró többséggel végzett az első helyen. Az SZMSZ szerint a második körben csak ő szerepelt és a közgyűlés kétharmados többségének szavazatával nyerte volna el a meg-

bízást. A 43 szavazó közül 26-an voksoltak igennel, ami nem volt elegendő megválasztásához. Így abban egyeztek meg, hogy új pályázatot írnak ki, addig Egyházi végzi az intézményvezetői munkát. Létrehoztak egy ad hoc bizottságot is, amelynek feladata lesz az elmúlt időszakban az ügygel kapcsolatban történtek kivizsgálása. (A nagy vihart kavart ügyről a frakciók is nyilatkoztak, lapzártá miatt erre holnapi számunkban térünk vissza.)

A közgyűlés tegnap határozott az újszegedi építési tilalommal kapcsolatban is. Ezek szerint az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok esetében egy, az egyetemek és az MTA esetében pedig három hónapon belül kell végleges döntést az ingatlanok hasznosításáról.

A tegnapi tanácskozást, tekintettel a nagyszámú fontos kérdés megtárgyalásának elmaradására, április 29-én, csütörtökön folytatják.

Kisimre Ferenc

Fotó: Somogyi Károlyné

COPY GENERAL

Fénymásoló Szalon

Washington • Budapest • Prága • Szeged

Szolgáltatásaink:

- 20.000 másolat óránként
- Színes másolás fóliára is
- Pólónyomás
- Önkiszolgáló másolás 4,- Ft
- Iratkötés, fűzés, spirálozás
- Diplomakötés percek alatt
- Kiadványszerkesztés
- Házhoz szállítás

6720 Szeged, Jókai u. 1. (a Nagyruháznál)
Nyitva: Hétköznap 7-22 Szombat 8-17